

ע"פ 2080/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 2080/14 - א'

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, בתפ"ח 31130-03-12, שניתן ביום 5.2.2014, על ידי כב' השופטים י' צבן - סג"נ; מ' מזרחי; ו- ר' כרמל

בשם המבקש: עו"ד גיל דחוח; עו"ד גלית רוטנברג; עו"ד גדי זילברשלג; עו"ד שיר יוגב

החלטה

1. לפניי בקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר שהשית בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים י' צבן - סג"נ; מ' מזרחי; ו- ר' כרמל) על המבקש, ביום 5.2.2014, במסגרת תפ"ח 31130-03-12.

2. נגד המבקש ונאשם נוסף הוגש כתב אישום המייחס להם ביצוע עבירות מין שונות בגיסותיהם, שהיו קטינות במועד ביצוע העבירות. במהלך הדיון בבית המשפט המחוזי תוקן כתב האישום מספר פעמים, כאשר על פי נוסחו

האחרון, יוחסו למבקש עבירות כדלקמן: בעילה אסורה בן משפחה, לפי סעיף 351(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); מעשה סדום בן משפחה, לפי סעיף 351(ב) לחוק העונשין; מעשה בגונה בקטין בן משפחה, לפי סעיף 351(ג)(3) לחוק העונשין; והפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.

3. מעובדות כתב האישום, אשר יובאו להלן בקצירת האומר, עולה כי בין השנים 2003-2006, נהג המבקש לבצע מעשים מיניים באחותה הצעירה של אשתו, ילידת 1988 (להלן: המתלוננת), בעת שהסיע אותה בחזרה לביתה בבית"ר עילית מבית הספר בו למדה בירושלים. בהמשך, קיים המבקש עמה יחסי מין מלאים במספר הזדמנויות. המבקש ביצע את העבירות במתלוננת בעת שהייתה כבת 15 לערך, והמשיך במעשיו עד שהיא הגיעה לגיל 18 ועזבה את ביתה. עוד נטען, כי במספר הזדמנויות, הפר המבקש את תנאי מעצרו.

4. ביום 29.4.2013, הרשיע בית המשפט המחוזי את המבקש, לאחר ניהול משפט הוכחות, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. יצוין, כי בית המשפט המחוזי זיכה מחמת הספק את הנאשם הנוסף בתיק.

5. ביום 5.2.2014, גזר בית המשפט המחוזי את דינו של המבקש, והשית עליו את העונשים הבאים: 8 שנות מאסר לריצוי בפועל; 18 חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של שנתיים, לבל יעבור אחת מעבירות המין בהן הורשע; ופיצוי למתלוננת בסך 30,000 ש"ח. באותו יום, ולבקשת המבקש, עיכב בית המשפט המחוזי את ביצוע עונש המאסר שהושת עליו, עד ליום 20.3.2014.

6. ביום 19.3.2014, יום לפני שהיה אמור המבקש להתייצב לריצוי מאסרו, הוא הגיש ערעור על הכרעת דינו, ולחלופין על גזר דינו של בית המשפט המחוזי. בד בבד עם הגשת הערעור, הגיש המבקש בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת עליו.

טענות המבקש בבקשה לעיכוב ביצוע העונש

7. בבקשתו לעיכוב ביצוע עונש המאסר, טוען המבקש כי סיכויי הערעור הם טובים. המבקש מתמקד בטענות נגד ממצאי המהימנות שקבע בית המשפט המחוזי ביחס לעדות המתלוננת. נטען, כי אין מקום לאבחנה שעשה בית המשפט בינו לבין הנאשם השני בתיק, וכי שגה בית המשפט כאשר החליט לאמץ את עדותה של המתלוננת, ככל שזו נגעה במבקש ולהרשיע אותו על בסיסה, אך בה בעת דחה את עדותה של המתלוננת בכל הנוגע לנאשם הנוסף, וזיכה אותו מחמת הספק. כמו כן, הועלו על ידי המבקש טענות שונות לגבי ממצאי עובדה שקבע בית המשפט המחוזי. נטען, כי למבקש אין עבר פלילי; כי העבירות בהן הורשע בוצעו לפני מספר שנים; וכי היה משוחרר בתנאים מגבילים לכל אורך המשפט.

דין והכרעה

8. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי אין מקום לעכב את ביצוע עונשו של המבקש, וכי דין הבקשה להידחות.

9. נקודת המוצא של כל דיון בבקשה לעיכוב ביצוע היא בהלכה המושרשת, לפיה מי שנדון לעונש מאסר, יחל בריצוי עונשו מיד לאחר מתן גזר הדין. במקרה שבנדון, נענה בית המשפט המחוזי לבקשתו של המבקש, ועיכב את ביצוע עונשו עד ליום 20.3.2014. אף על פי כן, לא אצה דרכו של המבקש, והוא לא מיהר להגיש ערעור לבית משפט זה, ולצידו בקשה לעיכוב ביצוע העונש. והנה, יום אחד לפני המועד בו נדרש המבקש להתייצב לריצוי מאסר, הוא הגיש ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי וביקש לעכב את ביצוע העונש.

במקרים אחרים מצאתי להעיר על הפרקטיקה הבלתי תקינה, לפיה נאשמים ובאי כוחם ממתנים "לדקה ה-90" כדי להגיש ערעור ובקשה לעיכוב ביצוע העונש (ראו לעניין זה, ע"פ 2013/14 פלוני נ' מדינת ישראל (17.3.2014); ע"פ 1965/14 פלוני נ' מדינת ישראל (16.3.2014); ע"פ 2055/14 עויסאת נ' מדינת ישראל (18.3.2014)). במקרה דנן, בית המשפט המחוזי עיכב את ביצוע העונש לתקופת זמן בלתי מבוטלת (כחודש ומחצה) והיה סיפק בידי המבקש להגיש את הערעור ואת הבקשה לעיכוב ביצוע זמן רב לפני מועד ההתייצבות לריצוי העונש. נוהג זה מאלץ את בית המשפט לבחור בין דיון והכרעה חפוזים בבקשה, לבין עיכוב ביצוע העונש עד למתן החלטה בבקשה מבלי לדון בה לגופה, ומתקבל הרושם כי לא אחת סבורים הנאשמים כי דחיקתו של בית המשפט למצב בעייתי זה תזכה אותם ברווחים טקטיים כאלה ואחרים במסגרת הדיון בבקשה, ולמצער, בעיכוב נוסף בביצוע העונש.

לטעמי, באין הסבר מניח את הדעת להגשת הערעור והבקשה לעיכוב ביצוע, זמן קצר ביותר לפני המועד שנקבע לריצוי העונש, יש לראות בהגשה מאוחרת זו, משום שיקול נוסף לדחיית הבקשה. זאת, מבלי להתעלם כמובן, מיתר השיקולים הנוהגים בבקשות לעיכוב ביצוע העונש, כפי שנקבעו בפסיקתו של בית משפט זה (ראו, ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000) (להלן: עניין שוורץ)). יוער, כי אין בעובדה כי מדובר בתיק המקיף חומר רב, כשלעצמה, כדי לשמש טעם המצדיק הגשה מאוחרת של הערעור והבקשה, שכן גם אם אין סיפק להגיש ערעור מנומק, זמן סביר לפני מועד תחילת ריצוי העונש, ניתן, במקרים המתאימים, להגיש ערעור בלתי מנומק על פסק הדין, ולצדו בקשה מנומקת לעיכוב ביצוע העונש. בהמשך, יוגשו נימוקי הערעור, בתוך זמן סביר.

במקרה שבנדון, לא מצאתי בהודעת הערעור או בבקשה לעיכוב ביצוע העונש, כל טעם אשר יש בו כדי להצדיק הגשה כה מאוחרת, זמן כה קצר לפני מועד תחילת ריצוי העונש. מפרוטוקול הדיון בבקשה לעיכוב ביצוע העונש בבית המשפט המחוזי, עולה בבירור כי עוד ביום מתן גזר הדין, היה בכונתו של המבקש להגיש ערעור לבית משפט זה. עולה מהמקובץ, כי לא הוצג כל טעם או סיבה אשר יכולים להצדיק המתנה עד למועד כניסתו של המבקש למאסר, על מנת להגיש ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ולבקש את עיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת עליו.

10. למען הסר ספק, במקרה שלפנינו, גם לו היה מגיש המבקש את הערעור והבקשה לעיכוב ביצוע העונש זמן סביר לפני המועד שנקבע לתחילת ריצוי עונשו, ברי שעל פי הכללים הנקוטים בידינו לעניין בקשות לעיכוב ביצוע העונש, עדיין לא היה מקום לעכב את עונשו של המבקש.

11. כאמור, הלכה היא כי יש לבצע את העונש מיד לאחר מתן גזר הדין. ואולם, לבית המשפט נתון שיקול דעת האם לעכב, במקרה מסוים המונח לפניו, את ביצוע העונש. במסגרת החלטתו, על בית המשפט לתת דעתו לשיקולים כגון: חומרת העבירות בהן הורשע המבקש ונסיבות ביצועו; משכה של תקופת המאסר שנקבעה בגזר הדין; טיב הערעור וסיכוייו להתקבל; עברו הפלילי של המבקש; התנהגותו במהלך המשפט; ונסיבותיו האישיות (ראו, עניין שוורץ, לעיל; ע"פ 5939/12 פשקוב נ' מדינת ישראל (5.9.2012); ע"פ 3248/13 סלאמה נ' מדינת ישראל (8.5.2013); ע"פ

12. לאחר בחינת כלל השיקולים הצריכים לעניין, המסקנה המתגבשת היא כי אין לעכב את ביצוע עונשו של המבקש. אשר לסיכויי הערעור, ומבלי לקבוע מסמרות בדבר, סבורני כי הם אינם מבטיחים. הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי ניתנה לאחר ניהול משפט הוכחות ממושך והיא מפורטת ומנומקת כדבעי. מעיון בהכרעת הדין, עולה כי כלולה בה התייחסות כמעט לכל הטענות שמעלה המבקש בערעורו. בית המשפט המחוזי מצא ראיות למכביר התומכות בגרסת המתלוננת, והתמודד עם קשיים מסויימים שהתעוררו בגרסתה. ערעורו של המבקש מתבסס, רובו ככולו, על טענות הנוגעות לממצאי עובדה ומהימנות מובהקים שקבע בית המשפט המחוזי, אשר כבר נפסק פעמים רבות, בהקשר זה, כי ערכאת הערעור לא תיטה להתערב בהם. כפי שנקבע בעניין שוורץ:

"טענות המבקשות לשנות ממצאים עובדתיים של הערכאה הדיונית המבוססים על התרשמותה מעדים, או קביעות מהימנות של ערכאה זו, לא יהיה בהן בדרך כלל כדי לבסס סיכויים לכאוריים טובים לערעור" (שם, בפסקה 18(ג))

לא זו אף זו, כאשר מדובר בעבירות מין, ועבירות מין במשפחה בפרט, אשר ההרשעה בהן מבוססת באופן משמעותי על התרשמות ישירה מעדות הקורבנות, מתחזקת נטייתה של ערכאת הערעור שלא להתערב בממצאי מהימנות שנקבעו בפסק דינה של הערכאה הדיונית (ראו, ע"פ 3283/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.6.2013), בפסקה 14 להחלטתי; ע"פ 6179/12 טובול נ' מדינת ישראל (27.9.2012), בפסקה 17 להחלטתו של השופט י' דנציגר). לאור האמור, נראה כי קיים קושי לקבל את טענת המבקש בדבר סיכויי הערעור הטובים.

13. אשר לעבירות בהן הורשע המבקש, הרי שמדובר בעבירות חמורות ביותר. בעברו הנקי של המבקש, ובעובדה כי בכל תחום אחר בחייו התנהל כאדם נורמטיבי, אין כדי להקהות את חומרת מעשיו לאחר שהוא הורשע בביצוע מעשים מיניים בקטינה שטרם מלאו לה 15, ויש בכך כדי להוות שיקול נכבד שלא לעכב את ביצוע עונשו. לא למותר הוא לציין, כי המבקש הורשע אף בעבירה של הפרת הוראה חוקית בשל העובדה שהוא הפר במספר הזדמנויות את תנאי שחרורו. אף בעובדה זו יש כדי לשמש שיקול נוסף שלא לעכב את ביצוע העונש. עוד יש להזכיר, כי על המבקש נגזר עונש מאסר של 8 שנים, ועל פי הכללים המקובלים אין מקום לעכב עונש ממושך מעין זה, בהעדר טעמים מיוחדים, שאינם קיימים במקרה דנן.

14. לאור האמור, הבקשה נדחית בזאת.

ניתנה היום, י"ח באדר ב' התשע"ד (20.3.2014).

שׁוֹפֵט